

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobce: **Ing. J. R.**
bytem X
zastoupený JUDr. Josefem Sedláčkem, advokátem
se sídlem Starobranská 327/4, Šumperk

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
se sídlem se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1 – Nové Město

za účasti: **MUDr. M. R.**
bytem X
zastoupená JUDr. Pavlem Jelínkem, Ph.D., advokátem
se sídlem Dražkovice 181, Pardubice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2020, č. j. 48913/2020-MZE-11121,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Státní zemědělský intervenční fond, Regionální odbor Olomouc, pracoviště Šumperk (dále jen „prvostupňový správní orgán“), vydal dne 10. 1. 2019 oznámení, kterým bylo rozhodnuto o tom, že nebude provedena aktualizace evidence půdy týkající se půdních bloků ve čtverci 550-1060 v katastrálním území Nové Losiny (týkající se pozemků p. č. 875 a 1670), které se žalobce domáhal jako vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku, ve smyslu § 3g odst. 8 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění účinném do 31. 12. 2019. Námitky podané proti tomuto oznámení zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 3. 2019, č. j. 9705/2019-MZE-11121, pro nepřipustnost, protože žalobce nepovažoval za účastníka řízení. Toto rozhodnutí žalovaného bylo pro nepřezkoumatelnost zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 30. 6. 2020, č. j. 6 A 92/2019-31 (dále jen „zrušující rozsudek“). V dalším řízení žalovaného soud zavázal, aby přezkoumatelným způsobem zdůvodnil, proč by měly být podané námitky proti rozhodnutí fondu ve smyslu § 92 odst. 1 s. ř. nepřipustné. Žalovaný o námitkách rozhodl znovu, a to nyní žalobou napadeným rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku.
2. Žalovaný v rozhodnutí napadeném žalobou uvedl, že dle důvodové zprávy k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým byla provedena novelizace § 3g odst. 8 zákona o zemědělství účinná od 1. 1. 2015, je řízení vedené dle zmíněného ustanovení řízením zahajovaným z moci úřední. Žádost vlastníka pozemku k provedení aktualizace evidence půdy není návrhem na zahájení řízení, na jehož jedné straně stojí vlastník a na druhé uživatel. Záznam do evidence půdy má dle žalovaného čistě deklaratorní charakter a slouží pro poskytování dotací uživatelům pozemků. Pro vlastníky, kteří sami nechtějí být zapsáni jako uživatelé, však záznamem nedochází k zásahu do jejich práv. Žalobce není účastníkem podle § 27 odst. 1 ani odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný ve svém rozhodnutí citoval i zprávu veřejného ochránce práv o šetření postupu prvostupňového správního orgánu ze dne 25. 5. 2020, č. j. KVOP-19534/2020, který dospěl ke shodným závěrům.
3. Žalovaný dále uvedl, že žalobce žádost o aktualizaci vedoucí k vynětí zapsané stávající uživatelky (osoby zúčastněné na řízení) nepodal za účelem vlastního zápisu do evidence. Ukázalo-li se v průběhu řízení, že žalobce má zájem být i zapsán do evidence jako uživatel, nebylo možné posoudit způsob zahájeného řízení jako vadný, jelikož prvostupňový správní orgán posoudil podanou žádost podle jejího obsahu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

4. **Žalobce** napadené rozhodnutí žalovaného považuje za nepřezkoumatelné. Žalovaný sice uvedl, že žalobce není účastníkem dle § 27 odst. 2 správního řádu, ale již neposoudil účastenství dle § 27 odst. 1 písm. a) a b) správního řádu, jen odkázal na stanovisko veřejného ochránce práv.
5. Žalobce je účastníkem řízení, jelikož vlastník půdy má právo na ochranu proti veškerým zásahům do všech atributů vlastnického práva a má tak i právo na to, aby jako uživatel vlastní půdy nebyla ve státem vedené evidenci zapsána osoba, která nedisponuje platným právním důvodem užívání. Ve věci jde o to, zda tvrzený uživatel disponuje platným právním

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

důvodem užívání. Bez právního úkonu vlastníka nemůže být v evidenci půdy nikdo zapsán. Tyto skutečnosti se bezprostředně týkají vlastníka. Evidence půdy je závazným podkladem pro dotační řízení. Vlastníkovi nelze upřít právo, aby bránil zneužívání svého vlastnictví k neoprávněnému čerpání dotace na základě nesprávně vedené evidence půdy. Žalobce je tak účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu.

6. Žalobce je účastníkem řízení již jen z toho důvodu, že řízení se vede obligatorně na základě jeho žádosti. Nezahájil by správní orgán řízení k žádosti žalobce, mohl by tuto povinnost vynutit správní žalobou podle § 79 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
7. Žalovaný nevzal v úvahu § 28 odst. 1 správního řádu, dle kterého platí vyvratitelná domněnka, že účastníkem řízení je osoba, která to o sobě tvrdí, není-li prokázán opak.
8. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě nesouhlasil s námitkou, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné. Žalovaný mohl pouze vyjádřit souhlas s názorem někoho jiného (zde veřejného ochránce práv). Žalovaný sám nicméně vysvětlil důvody, proč není žalobce účastníkem řízení (aktualizace evidence půdy má dopad pouze do práv uživatele, nikoliv vlastníka).
9. Žalovaný k otázce účastenství připomenul důvodovou zprávu k zákonu č. 179/2014 Sb., dle které „žádost“ vlastníka je pouze podnětem k zahájení řízení. Posouzení právního důvodu užívání nemá povahu autoritativního rozhodnutí ve věci sporu mezi účastníky řízení o jejich právech a povinnostech. Smyslem vedení evidence podle uživatelských vztahů je vytvoření podkladů pro kontrolu správnosti údajů uvedených v žádosti o dotaci a ke kontrole plnění podmínek dotace. V nyní posuzované věci se žalobce nedomáhal svého zápisu do evidence půdy, pouze podal podnět, jímž zpochybňoval zápis dosavadní uživatelky, kterým se však prvostupňový správní orgán dostatečně zabýval a dospěl k závěru, že dosavadní uživatelka (osoba zúčastněná na řízení) prokázala právní důvod užívání. Vlastníci pozemků mohou být na svých právech dotčení pouze tehdy, domáhají-li se sami zápisu jako uživatele, popř. hospodaří-li sami na svých pozemcích a jiný zemědělec se domáhá zápisu jako uživatele. To se v posuzované věci nestalo. Podle § 3g odst. 6 zákona o zemědělství může podat námitku proti oznámení o provedení či neprovedení aktualizace evidence půdy pouze uživatel. Správní orgán si za účelem zjištění skutkového stavu může vyžádat vyjádření vlastníka pozemku nebo i jiných osob. Nelze tak dovozovat, že by řízení probíhalo bez možnosti zabývat se vůli vlastníka pozemku. Má-li žalobce dojem, že někdo užívá jeho pozemek neoprávněně, může se bránit před civilními soudy. Prvoinstanční správní orgán se podnětem žalobce zabýval řádně a dospěl k závěru, že dosavadní uživatelka v době řízení disponovala platným právním důvodem užívání.

III. Posouzení žaloby

10. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobce i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
11. Soud na úvod poznamenává, že žalobou napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost v tom, že žalovaný ohledně účastenství dle § 27 odst.

1 písm. a) a b) správního řádu pouze odkázal na stanovisko veřejného ochránce práv. S tímto soud nesouhlasí. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí na straně 6 uvedl, že rozhodnutí dle § 3g odst. 8 se nedotýká práv vlastníka s věcí nakládat, vlastnit ji či ji užívat; vlastník není osobou, jímž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo nebo povinnosti nebo prohlásit, že právo nebo povinnost má nebo nemá, proto nelze § 27 odst. 1 správního řádu na vlastníky užít. Žalovaný rovněž do svého rozhodnutí vtělil stanovisko veřejného ochránce práv, které citoval i minimálně v takové míře, ze které je zjevný názor ochránce na posuzovanou věc. Takový postup je zcela v souladu s požadavky kladenými na odůvodnění správního rozhodnutí, jelikož i když názor žalovaného nemusel být originální, je jeho názor zjevný a žalobce s ním může polemizovat. Námitka nepřekoumatelnosti tak není důvodná.

12. Dle § 3a zákona o zemědělství evidence využití půdy slouží k ověřování správnosti údajů uvedených v žádosti, jejichž předmětem je dotace podle § 3 odst. 5 písm. a) zákona o zemědělství, ke kontrolám plnění podmínek poskytnutí dotace, pro evidenci ekologického zemědělství, pro evidenci ovocných sadů, pro evidenci pěstování geneticky modifikované odrůdy (§ 2i), pro uplatnění nároku na vrácení spotřební daně, pro evidenci pěstování máku setého a konopí a pro evidenci území určeného k řízeným rozlivům povodní. Dle městského soudu „*smyslem vedení evidence využití zemědělské půdy je podle § 3a odst. 1 zákona o zemědělství mj. vytvoření podkladů pro kontrolu správnosti údajů uvedených v žádosti o dotaci a ke kontrole plnění podmínek dotace. Za tímto účelem se do předmětné evidence zaznamenávají údaje stanovené v § 3a zákona o zemědělství. Evidence zemědělské půdy podle uživatelských vztahů je tedy určitým záznamem zákonem stanovených informací o půdních blocích, jenž slouží ke zjednodušení a urychlení poskytování dotací a kontrole jejich plnění, a to tím, že správní orgán při poskytování dotací vychází z informací, které jsou do této evidence zapsány na základě průkazných dokladů předložených příslušnou osobou.*“ (rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2021, čj. 18 A 8/2020-89)
13. Podle § 3g odst. 2 zákona o zemědělství zjistí-li Fond, že ohlášení změny podle odstavce 1 je v rozporu s údaji vedenými v evidenci půdy nebo jiným ohlášením změny, vyzve uživatele, který učinil ohlášení změny, popřípadě uživatele dotčeného tímto ohlášením k předložení písemné dohody odstraňující vzájemný rozpor nebo k předložení dokladu prokazujícího právní důvod užívání zemědělské půdy, která se stala předmětem rozporu, a to ve lhůtě stanovené Fondem, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Zjistí-li Fond, že ohlášení změny je nepravdivé nebo neúplné, vyzve uživatele k odstranění vad ohlášení změny, a to ve lhůtě stanovené Fondem, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Při postupu podle tohoto odstavce se použije ustanovení § 141 odst. 4 správního řádu.
14. Ustanovení § 3g odst. 8 zákona o zemědělství ve znění účinném v době podání žádosti ze dne 15. 9. 2017 bylo v následujícím znění: *Fond může na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu ministerstva nebo jiného orgánu veřejné správy zahájit postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy, popřípadě k úplnému vynětí z evidence půdy; takový postup Fond zahájí vždy, podá-li o to žádost vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku. Fond vyzve dotčené uživatele k písemnému vyjádření ve lhůtě jím stanovené, která nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy. Odstavce 2 až 7 se vztahují na aktualizaci evidence půdy, popřípadě na úplné vynětí z evidence půdy, podle tohoto odstavce přiměřeně. Právní účinky změny v evidenci půdy provedené na základě tohoto odstavce nastávají dnem následujícím po dni, kdy Fond zahájil postup podle tohoto odstavce, nebo jestliže ze zjištěných důkazů nevyplývá, že nastanou později.* Novelou č. 208/2019 Sb., účinnou od 1. 1. 2020, bylo změněno dané

ustanovení, avšak podle přechodných ustanovení této novely se zahájená řízení dokončí dle zákona ve znění před danou novelou.

15. Městský soud souhlasí s žalovaným v tom, že domáhá-li se zemědělec zápisu do evidence půdy oproti jinému již zapsanému uživateli, postupuje se dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015, čj. 3 As 187/2014-37, nebo ze dne 22. 3. 2016, čj. 2 As 20/2016-29). Zákon o zemědělství v § 3g odst. 2 dokonce přímo uvádí, že se postupuje dle § 141 odst. 4 správního řádu, který upravuje sporné řízení. V případě rozporu mezi dvěma uživateli, kteří se domáhají zápisu do evidence půdy, má výsledek řízení dopad do práv těchto uživatelů, jelikož takové rozhodnutí předurčuje výsledek rozhodování o poskytnutí dotace (rozsudek městského soudu ze dne 30. 4. 2009, č. j. 11 Ca 143/2008-35, č. 980/2006 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2015, čj. 3 As 187/2014-37). Pouze v případě, že by se sám vlastník domáhal zápisu do evidenci proti jinému uživateli, by byl účastníkem řízení. Nikoliv však z titulu vlastníka pozemku, ale z titulu ohlašovatele změny resp. uživatele pozemku. V případě řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je však situace odlišná. V řízení zahájeném dle tohoto ustanovení totiž nejde o řízení mezi dvěma zemědělci, kteří se domáhají změny zápisu. Jak plyne z citovaného ustanovení, v tomto řízení jde o kontrolu a zajištění souladu evidence se skutečností. V případě tohoto řízení se nedomáhá zemědělec, resp. vlastník, zápisu do evidence, který pak má vliv na jeho možnost žádat o dotace. Stejně jako v případě řízení vedených dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství není vlastník nemovitosti účastníkem řízení, jelikož ze samotného zápisu odlišné osoby jakožto uživatele vlastníku neplynou žádná práva ani povinnosti. Ani v řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství vlastníku pozemku povolením či nepovolením zápisu do evidence nebude zasaženo do jeho práv vlastníka. Ať už totiž bude do evidence půdy zapsán kdokoli (osoba odlišná od vlastníka), vlastník bude stále vlastníkem daného pozemku a zároveň nebude oprávněn k čerpání dotace, jelikož ji může čerpat pouze uživatel zapsaný do evidence půdy.
16. Soud dále poznamenává, že žalobce podal dne 14. 9. 2017 „*žádost vlastníka pozemků podle ust. § 3g, odst. 8, zákona o zemědělství č. 252/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů*“. V žádosti dále uvedl, že požaduje zahájení postupu vedoucího k aktualizaci evidence půdy, popřípadě vedoucí k úplnému vynětí z evidence půdy pozemků v jeho vlastnictví. S poukazem na § 3g odst. 8 zákona o zemědělství uvedl, že se jedná o zahájení postupu na žádost, nikoliv z moci úřední. Dne 22. 9. 2017 žalobce požádal o sdělení, zda je účastníkem řízení. Přípisem ze dne 10. 10. 2017, č. j. SZIF/2017/0602108, prvostupňový správní orgán žalobci odpověděl, že řízení zahájené dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je řízením zahajovaným z moci úřední, nikoliv na žádost. Účastníky jsou pouze ty osoby, jichž se aktualizace dotýká, což není vlastník. Žalobce následně přípisem ze dne 16. 10. 2017 prvostupňovému správnímu orgánu sdělil, že „*pokud se jedná o právní titul užívání půdy, jsem přesvědčen, že svědčí v můj prospěch*“.
17. Soud souhlasí s žalovaným, že žalobce jednoznačně podal žádost dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, nikoliv ohlášení dle § 3g odst. 1 zákona o zemědělství. Prvostupňový správní orgán správně žádost vyhodnotil jako právě žádost o prověření správnosti údajů vedených v evidenci dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství a nikoliv jako ohlášení změny uživatele dílu půdního bloku dle § 3g odst. 1 stejného zákona. To, že žalobce po měsíci od podání žádosti vyjádřil přesvědčení, že užívací titul náleží jemu, nemění nic na skutečnosti, že právě posuzované řízení bylo zahájené jako řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství. V průběhu řízení nelze dle městského soudu změnit charakter a podstatu již zahájeného řízení. Jak bylo

vysvětleno výše, podstata řízení vedených dle § 3g odst. 1 až 6 zákona o zemědělství a řízení vedeného dle § 3g odst. 8 stejného zákona je zcela odlišná.

18. Městský soud částečně uzavírá, že řízení dle § 3g odst. 1 až 6 a řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství jsou dvě odlišná řízení s odlišným předmětem. V ani jednom z těchto řízení nedochází do zásahu práv vlastníka pozemku pouze z toho titulu, že je vlastníkem pozemku. V posuzované věci ze správního spisu vyplývá (a žalovaný to i uvedl v žalobou napadeném rozhodnutí), že žalobce svojí žádostí vyvolal postup dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, na čemž se nic nezměnilo, i když následně vyjádřil přesvědčení, že mu svědčí užívací právo k předmětnému pozemku.
19. Městský soud se dále bude zabývat v posuzované věci spornou otázkou, a to zda v řízení zahájeném dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství na žádost vlastníka pozemku je vlastník účastníkem tohoto řízení.
20. Městský soud ve zrušujícím rozsudku uvedl, že na věc je aplikovatelný § 27 správního řádu. Dle odst. 1 tohoto ustanovení platí, že *účastníky řízení (dále jen "účastník") jsou a) v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu; b) v řízení z moci úřední dotčené osoby, jimž má rozhodnutí založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají anebo nemají.* Podle § 27 odst. 2 správního řádu *účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*
21. Výše bylo vysvětleno, že vlastník pozemku není výsledkem řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství dotčen na svých právech. Z toho plyne, že žalobce nemohl být účastníkem řízení podle § 27 odst. 2 správního řádu a ani dle § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu, jelikož obě tato ustanovení vyžadují, aby rozhodnutí vydané v daném řízení nějakým způsobem zasáhlo do práv nebo povinností případného účastníka. Jak již bylo uvedeno, do žádných práv žalobce zasaženo nebylo.
22. Žalobce rovněž namítá, že vzhledem k tomu, že řízení bylo zahájeno na jeho žádost, byl účastníkem řízení. Dle citovaného § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu jsou v řízení o žádosti účastníky řízení i žadatelé. Soud se tedy zabýval otázkou, zda řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je řízením o žádosti.
23. Zákon o zemědělství v první větě části před středníkem § 3g odst. 8 stanoví, že prvostupňový správní orgán zahájí řízení na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu. Tato část ustanovení je typickým popisem řízení zahajovaných z moci úřední. V první větě části za středníkem je uvedeno, že prvostupňový správní orgán zahájí řízení vždy, požádá-li o to vlastník pozemku. Toto však samo o sobě nečiní dle soudu z řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství řízení o žádosti dle správního řádu, a to z několika důvodů.
24. Ustanovení § 3g odst. 8 zákona o zemědělství neuvádí, že řízení je zahájeno podáním žádosti, jak to předpokládá § 44 odst. 1 správního řádu [*Řízení o žádosti je zahájeno dnem, kdy žádost nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení (dále jen "žádost"), došel věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.*], ale stanoví, že prvostupňový správní orgán zahájí řízení vždy, požádá-li o to vlastník pozemku. Zákonná úprava tak stále vyžaduje určitou procesní aktivitu prvostupňového správního orgánu, aby bylo řízení skutečně zahájeno. Tím se tak § 3g odst. 8 zákona o zemědělství odlišuje od obecného ustanovení § 44 odst. 1 správního řádu upravující řízení o žádosti.

25. Bylo-li by řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství řízením o žádosti, musela by se na něj vztahovat i další pravidla řízení o žádosti, např. dle § 66 odst. 1 písm. a) správního řádu by žadatel mohl vzít žádost zpět, což by zapříčinilo zastavení řízení. Zároveň však nezpochybnitelně existuje pravomoc prvostupňového správního orgánu zahájit řízení z vlastní iniciativy, tudíž by sice vlastník mohl vzít žádost zpět a správní orgán by řízení musel zastavit, ale rovněž by okamžitě mohl řízení znovu zahájit. Takové procesní vyústění postrádá logiku. To by bylo v rozporu s principem racionálního zákonodárce.
26. Vůli zákonodárce lze seznat i z důvodové zprávy, na kterou odkázal žalovaný. V důvodové zprávě k zákonu č. 179/2014 Sb., kterým byla provedena novelizace § 3g odst. 8 zákona o zemědělství účinná od 1. 1. 2015 je uvedeno: „*V novém znění odstavce 8 z důvodu zejména ochrany vlastnických práv, je třeba explicitně vyjádřit povinnost Fondu přezkoumat z moci úřední právní důvody užívání stávajícího uživatele za situace, kdy tyto pochybnosti vznáší přímo vlastník pozemku. Slovo "požádá-li" se nahrazuje slovy "na základě podnětu". Jedná se o jiný případ, než jak je presumováno v odstavcích 1 až 7 (spor 2 uživatelů); zde vlastník pozemku nemá zájem na zaevidování svého jména jako uživatele, pouze zpochybňuje právní důvod užívání ze strany stávajícího uživatele. Jedná se v praxi zejména o případy nových vlastníků, kteří neznají závazky původního vlastníka pozemku, resp. do těchto závazků vstoupili - viz § 680 odst. 2 občanského zákoníku.*“ [důraz přidán] Z uvedeného plyne, že sám zákonodárce zamýšlel koncipovat řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství jako řízení vedené z moci úřední. Novelou č. 208/2019 Sb., účinnou od 1. 1. 2020, bylo změněno dané ustanovení tak, že první věta zní: *Fond může na základě vlastního zjištění nebo na základě podnětu ministerstva nebo jiného orgánu veřejné správy zahájit postup vedoucí k aktualizaci evidence půdy, popřípadě k úplnému vynětí z evidence půdy; takový postup Fond zahájí vždy, podá-li k tomu podnět vlastník pozemku, na němž se nachází díl půdního bloku.* [změna zvýrazněna] Došlo tedy ke změně z „podá-li o to žádost“ na „podá-li k tomu podnět“. Dle soudu se nejedná o změnu významovou, dle které by až od účinnosti této novely bylo řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství vedené z moci úřední, a tedy před touto novelou se jednalo o řízení zahajované na žádost, ale o změnu pouze vizuální, aby bylo na první pohled zjevné, že se jedná o řízení vedené a zahajované z moci úřední a nepanovaly o tom pochybnosti.
27. Konečně lze i poukázat na to, že právní řád zná řízení, která jsou řízeními z moci úřední, avšak jsou zahajována na základě skutečnosti, jež nemá správní orgán v dispozici a nemůže je ovlivnit, jako v případě posuzované žádosti dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství. Např. dle § 78 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, *správní orgán zahájí řízení o každém přestupku, který zjistí, a postupuje v řízení z moci úřední.* Dle § 79 odst. 1 stejného zákona *řízení o přestupku, o němž tak stanoví jiný zákon, lze zahájit a v již zahájeném řízení pokračovat pouze se souhlasem osoby přímo postižené spácháním přestupku.* Dle komentářové literatury *„uvedený souhlas, který aktivuje její dále popsána práva, je nutné považovat za podání podle správního řádu (srov. § 37, resp. Jemelka, Pondělíčková, Bohadlo 2016 s. 206 a násl.). Nejedná se ovšem o návrh/žádost na zahájení řízení ve smyslu § 45 SpŘ. Jeho podáním se správní řízení nezahajuje (na rozdíl od návrhu na zahájení řízení o návrhovém přestupku podle předchozího zákona o přestupcích), ale pouze se jím potvrzuje, že správní řízení může být z moci úřední zahájeno, resp. je-li již zahájeno, že se v něm může pokračovat.“* (JEMELKA, Luboš. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář.* 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-772-9., s. 620) Podle § 94 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, *kárné řízení zahajuje z moci úřední kárná komise na základě podnětu služebního orgánu, a to i služebního orgánu v nadřízeném služebním úřadu, nebo nejvyššího státního tajemníka*

anebo představeného, a to i vyššího představeného. Nebo podle § 19 odst. 2 zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, může ministerstvo na návrh dotčeného orgánu pozastavit čerpání licence na dobu nezbytně nutnou, je-li to odůvodněno zájmy uvedenými v § 19 odst. 1 písm. b) stejného zákona.

28. Městský soud uzavírá, že řízení o § 3g odst. 8 zákona o zemědělství je řízením z moci úřední, a to i tehdy, když vlastník podanou žádostí vyvolá povinnost prvostupňového správního orgánu toto řízení zahájit. V takovém řízení pak vlastník pozemku nevystupuje jako účastník řízení.
29. Žalobce rovněž namítal, že dle § 28 odst. 1 správního řádu s ním mělo být v pochybnostech jednáno jako s účastníkem řízení.
30. Dle § 28 odst. 1 správního řádu platí, že *za účastníka bude v pochybnostech považován i ten, kdo tvrdí, že je účastníkem, dokud se neprokáže opak. O tom, zda osoba je či není účastníkem, vydá správní orgán usnesení, jež se oznamuje pouze tomu, o jehož účasti v řízení bylo rozhodováno, a ostatní účastníci se o něm vyrozmí. Postup podle předchozí věty nebrání dalšímu projednávání a rozhodnutí věci.*
31. Tím, co je myšleno *pochybnostmi* uvedenými v daném ustanovení, se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19. 5. 2008, č. j. 2 As 8/2008-39, č. 1657/2008 Sb. NSS, kde uvedl, že „*pochybnosti především nemohou být dány tam, kde je otázka účastenství určité osoby řešena expressis verbis přímo v zákonném ustanovení a není proto třeba provádět jakékoli právní hodnocení věci nad rámec prosté aplikace normy. V případě opačném a dále vždy, kdy je pro vyhodnocení předmětné otázky nutno provést jakékoli skutkové šetření, jde již o odstraňování nejistoty pokud jde o okruh účastníků řízení a nutně zde tedy v tomto směru existují pochybnosti. Vzhledem k výše popsánému zásadnímu významu určení okruhu účastníků správního řízení pro zákonnost jeho dalšího průběhu je však nutno případy, kdy usnesení vydáváno nebude, vážit s maximální obezřetností a spíše zdrženlivě; ve sporných případech je lépe postupovat cestou poskytnutí větší ochrany potenciálních práv osoby, která se účastenství domáhá, tedy vydat usnesení.*“ V posuzované věci přestože skutečnost, že žalobce není účastníkem řízení, plynula přímo ze zákona, a prvostupňový správní orgán nemusel doplňovat skutková šetření, jednalo se o otázku netriviální, jak nastíněno shora, proto dle názoru městského soudu pochybnosti o účastenství existovaly. Soud však již nesouhlasí s žalobcem, že s ním měl prvostupňový správní orgán jednat jako s účastníkem řízení jen pro existenci pochybností. Existovaly-li pochybnosti, měl prvostupňový správní orgán postupovat dle § 28 odst. 1 správního řádu a o účastenství žalobce rozhodnout usnesením, proti kterému by se žalobce mohl bránit odvoláním (§ 28 odst. 2 správního řádu). Prvostupňový správní orgán o účastenství žalobce nerozhodl, ale pouze mu dne 10. 10. 2017 zaslal prostý přípis (č. j. SZIF/2017/0602108), kde mu sdělil, že jej za účastníka řízení nepovažuje. Nevydaly-li správní orgány usnesení o účastenství žalobce, dopustily se vady řízení. Ta však nemá vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobce totiž proti oznámení o neprovedení aktualizace podal námitky, ve kterých i namítal, že s ním mělo být jednáno jako s účastníkem řízení. Předmětem rozhodnutí o námitkách (žalobou napadené rozhodnutí) byla právě otázka účastenství žalobce. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou soud nyní přezkoumal. Nevydáním usnesení o tom, zda je či není žalobce účastníkem řízení, tak žalobce nebyl zkrácen na právu na soudní přezkum. Soud poznamenává, že žalobce v podané žalobě nijak více nerozvádí, jak bylo zasaženo do jeho práv tím, že prvostupňový správní orgán o účastenství nerozhodl usnesením, ale pouze jej o tom přípisem informoval.

32. Soud nad rámec nutného zdůvodnění souhlasí s žalobcem, že je svým způsobem nelogické, že uživatel půdních bloků může teoreticky čerpat dotace, i když je v evidenci zapsán neoprávněně a vlastník pozemku může pouze podat „podnět“ k zahájení řízení dle § 3g odst. 8 zákona o zemědělství, aniž by byl účastníkem daného řízení. To však nic nemění na výše uvedených závěrech. Jak bylo vysvětleno, ať bude do evidence půdy zapsán jakýkoliv uživatel, dokud se nebude vlastník pozemku domáhat užívání vlastního pozemku sám, do jeho práv nebude neprovedením aktualizace evidence půdy zasaženo.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

33. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
34. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal. Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil žádnou povinnost, proto dle § 60 odst. 5 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15.09.2023

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl předsedkyní senátu Mgr. Gabrielou Bašnou ve věci

žalobce: **Ing. J. R.**
bytem X
zastoupený JUDr. Josefem Sedláčkem, advokátem
se sídlem Starobranská 327/4, Šumperk

proti
žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**
se sídlem se sídlem Těšnov 65/17, Praha 1 – Nové Město

za účasti: **MUDr. M. R.**
bytem X
zastoupená JUDr. Pavlem Jelínkem, Ph.D., advokátem
se sídlem Dražkovice 181, Pardubice

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2020, č. j. 48913/2020-MZE-11121, o opravě rozsudku ze dne 15. 9. 2023, č. j. 5 A 131/2020-46,

takto:

Písemné vyhotovení rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2023, č. j. 5 A 131/2020-46, **se opravuje** tak, že označení osoby zúčastněné na řízení v záhlaví rozsudku zní následovně:

MUDr. M. R.
bytem X
zastoupená JUDr. Pavlem Jelínkem, Ph.D., advokátem
se sídlem Dražkovice 181, Pardubice

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze dne 15. 9. 2023 vydal ve věci rozsudek č. j. 5 A 131/2020-46. V záhlaví rozsudku jako osobu zúčastněnou na řízení označil MUDr. M. R. místo správného označení MUDr. M. R. Městský soud v Praze rovněž nesprávně označil adresu bydliště osoby zúčastněné na řízení jako X, místo správné adresy X.
2. Dle § 54 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), platí, že *předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.*
3. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že opravit rozsudek je možné jen v případech, že jde o chyby v psaní a počtech či další takové chyby, které je možno pokládat za jiné zřejmé nesprávnosti podobného charakteru, jako chyby v psaní a počtech.

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

4. Výše uvedená nesprávnost spočívající v uvedení nesprávného jména a adresy osoby zúčastněné na řízení je zjevnou chybou v psaní. Předsedkyně senátu proto postupem dle § 54 odst. 4 s. ř. s. tuto chybu v psaní opravila.

Poučení:

Vzhledem k tomu, že se nejedná o podstatnou změnu výrokové části rozhodnutí, začíná po doručení opravného usnesení znovu běžet lhůta k podání kasační stížnosti proti již vydanému rozsudku (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2011, č. j. 3 Ads 12/2011-79).

Proti tomuto rozhodnutí lze nicméně podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2007, č. j. 4 Ans 3/2006-123, č. 1177/2007 Sb. NSS).

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 08.11.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem provedla: S. K.